

מסורת הש"ס

(א) [כתיבתו: 3:] 3 וזמית
מט, א ויקרא כל,
(ד) ויקרא י"ג, 10 [נס],
(1) ויקרא כ"ג, 11 (2) וזמית
כ"ג, 10 (א) ויקרא ו' 5 (ג) ז"ל
שהרגו, 10 וישעי' תומ'
פסהייה לה: 10 (א) ז"ל א"י

תורה אור השלם

1. ובי יוד איש על רעהו
לקרבו בקרבה מעם
מוקדתי תקונו למוות:
שמות כא די
2. לאביו ולאמו לא אחו
ולא אחותו לא ישמא אלו
במקום כי גור אלהיו על
ראשו: במדבר ו 1 ז
3. לא תבערו אש בכל
משבתים ביום השבת:
שמות לה ג
4. וישמרתם את השבת
כי קדש הוא לכם
מחלקיה מות ימות כי
כל העשה בה מלאכה
ונבראתי הפגש והוא
מקרב עמי:
שמות לה ד
5. ותפגש אשר תאכל
בשר מזבח השלמים
אשר לך ושמאתו עליו
ונבראתי הפגש והוא
מעמידי: ויקרא ז ב
6. ושחט את הפגש
במקום אשר ישחט את
החטאת ואת העולה
במקום הקדש כי היא
בחטאת האש והיא
לכחן קדש קדשים
הוא: ויקרא יג יב

גיליון הש"ס

גמ' לאו לית חמור מנייה.
עין רמזין פרישה יתרו
כפסוק זכור את יום
השבת: תוס' ד"ה לפי ר"ן
דא"ב היה יוצא לידון
בדבר החיובי. עין שפוטם
רש"י ח"א סימן לג:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אטו פשו דדחה
את: (ב) שם בכלל כל
הקדשים הי: (ג) שם
הכא נמי ד"א אשת את
בכלל: (ד) רש"י א"ל
רציה וכו' היה על גבי
מוצא וענהו בידו שמתא
כ"ל וד"א: (ה) תוס'
ד"ה וכו' כרי טרפון
אלא דלא מקוין: (ו) ד"ה
תלמוד וכו' בקרבן צבור
כדי כ"ל ואת ד' מתקן:

מוסף רש"י

והלא שלמים בכלל כל
הקדשים היו. אמור
אליהם לדומוסם כל איש
אשר יקרב ממנו ובעט אל
הקדשים (ויקרא כב) והלא
יקרב ליכא לממר דננייה
היא נמט, דננייה ליכא
נעילת נשמה, כדנמסרין
נתם' מסות (יד) מתכל
קדש לא תגע, והיינו אכליה
ולא ננייה, והאי יקרב וכו'
מפרש גמ' מעילה (י)
דאינו ננייה אלף דבר
המוכשר ליקרב, דאמרין
הסם א"ר אלעזר וכו' יש
עוג פקדו חייב, אם יש
למה נאמר אשר יקרב לומר
שחן חייבין עליו עד
שיוכשר ליקרב, כלומר אינו
חייב על אכלו משום
טומאה עד שיוכשר ליקרב

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות ז.

רציה דוחה אופה. שאם היה רואה כהן ורואה לעבוד עבודה זרה
שולחים ומביאין אותו למוות אלא אי"כ היה עליו גגו של מזבח ועבודה
כדור: שנאמר מעם מוצחי תקחנו למוט. ולא מעל מוצחי: ומאי או
אינו דקאמר. הואיל ומקל ותומר אתאי דדחיא היכי מניינו למימר או
אינו אלף אפי' מימת צ"ל לא דחיא:

ומה עבודה שהיא חמורה ודוחה שבת רציהה דוחה אותה. הקשה
הר"ר יעקב דאורליני"ש גימא דיו מה רציהה אינו דוחה עבודה
אלא בשבט ולא מעשה שבת נמי לא תדחה אלף בשבט ולא מעשה וי"ל
דאתאי כרזי טרפון דלאמר (ב"ק כה). היכא דלמפרך ק"ו לא אמרינן

דיו והוא צ"ל דלאמר ליה ריה לבי לקיש לרי'
יוחנן צ"ל אהדר דיני ממונות (פסהדרין
דף לה). ותהא קבורת מת מלוה דוחה
שבת מקל ותומר לא משום דסבר
כר"ט אלף (א) לא מסיק אלדעיה
כי היכי דלא מסיק אלדעיה הש"ס
צ"ל מ' שמתו (ברכות דף טו ורז'
יוחנן דלא מהדר ליה לבי משום
דמהדר ליה שפיר טפי רציהה תוכיח
דאפילו לרזי טרפון ליכא ק"ו ועוד
נראה לומר דהכא דיניין הכי ומה
עבודה דקילא דחיא שבת רציהה
וקבורת מת מלוה דחמירא לא כל שכן
וצמיה הס' חמוריס לעבודה דלמית
מפניהם צ"ל ליכא הרגל (ב"ק דף כה,
10) דלאמר רבנן לר"ט דיו ולא דיניין
ומה שן ורגל דקילי חייבים צרשות
הניזק נזק שלם קרן לא כ"ש משום
דאי נעביד קל ותומר הכי איכא
למפרך טובא דאיכא צפון ורגל וליכא
צקן כגון יע' הגאה להוינן:

שנאמר מעם מוצחי. ואפי' אם
אין שם כהן אחר ראוי

לעבודה שהעבודה נחית וא"ת
דולמא התם לאו משום דרציהה
דחיא עבודה אלף משום דגברא הוא
דלא חוי כדאמרין (בבב"ב דף כג:) כהן
שהרג נפש לא ישא את כפיו שנאמר
ידכס דמיס מלאו וכו' עבודה וי"ל
דע"כ חוי דחין מחלל עבודה דמעט
מוצחי ולא מעל מוצחי ולא ישא את
כפיו חומרע בעלמא הוא ועוד דוקא
לא ישא את כפיו לפי (א) שהרגו צדו
ואין קטיגור נעשה סניגור וכדכתיב
צהורא קרא וצפרישכס כפיקס"ו:
תלמוד יבמות א"ר תבערו. וא"ת
אמאי לאיטרינן צפקין
אחד דיני ממונות (פסהדרין דף לו),
מוצחי המיוחד לי לנילף דרציהה דוחה
אפילו קרבן צבור תיפוק ליה
מדאיטרינן לא תבערו לאפקוי מק"ו
ש"מ דרציהה דוחה אפי' קרבן צבור
דדחי שבת דאי קרבן יחיד א"כ ליכא
קל ותומר וי"ל דאי לאו דכתיב מוצחי
לא הוה מוקמינן קרא מוצחי
צקרבן צבור (א) כדדי לדרוש לא תבערו
לאפקוי מק"ו אלף הוה מוקמינן קרא
צקרבן יחיד ולא תבערו הוה דרשינן
ע"כ לשום דרשא אמרינן (א"י הגמ' השתא
דכתיב לא תבערו הוה מוקמינן קרא
צקרבן יחיד מק"ו דלזכי דלאמר צ"ל
אחד דיני ממונות (שם דף לה): השתא
דאמרת אין רציהה דוחה שבת אין
רציהה דוחה עבודה מק"ו ומה שבת
שנדחית מפני עבודה אין רציהה
דוחה אותה כו': ר"פ שיצא אשם

מזבח חמוריס לגבי מוצח ת"ל כו':
משאר חטאות אין טעונות
חדש אלף כשקותר כללו כי הכא דשאר אשמות טעונות כל
חו הותרה שקותר כללו אבל מה שחטאת מלורע טעונה נסכים
מנייה יהיו כל אשמות טעונות מתן צהונות וליכפו נמי כולהו עריות מאשאת אח וי"ל דלא גמר מנייה אלף דבר דלא חדש צו כגון שחיתת צפון
לעכב אבל לענין חידוש לא גמר מנייה כדפרש"י הסם דלשם כן היה יואל לידון צדבר החדש כיונא צו ללמד על הכלל כולו [ואין זה חידוש]:
ת"ל

מזבח חמוריס שהיא חמורה ודוחה שבת רציהה דוחה אותה. הקשה
הר"ר יעקב דאורליני"ש גימא דיו מה רציהה אינו דוחה עבודה
אלא בשבט ולא מעשה שבת נמי לא תדחה אלף בשבט ולא מעשה וי"ל
דאתאי כרזי טרפון דלאמר (ב"ק כה). היכא דלמפרך ק"ו לא אמרינן

ומה עבודה שהיא חמורה ודוחה שבת רציהה דוחה אותה
תקחנו למות שבת שנדחת מפני עבודה
אינו דין שתהא רציהה דוחה אותה ומאי או
אינו דקאמר ה"ק קבורת מת מצוה תוכיח
שדוחה את העבודה ואין דוחה את השבת
הדר אמר קבורת מת מצוה תדחה שבת
מק"ו ומה עבודה שהיא דוחה שבת קבורת
מת מצוה דוחה אותה מולאחורו שבת
שנדחת מפני עבודה אינו דין שתהא קבורת
מת מצוה דוחה אותה ת"ל³ לא תבערו
ולמאי דסליק אדעתייה מעיקרא דאתי עשה
ודחי ל"ת מאי או אינו דקאמר ה"ק מה אני
מוקים ימחלליה מות יומת בשאר מלאכות
חוץ מבימת ב"ד אבל מיתת ב"ד דחי שבת
דאתי עשה ודחי ל"ת הדר אמר אימר
דאמרינן דאתי עשה ודחי לא תעשה לא
תעשה גרידא ל"ת שיש בו כרת מי שמעת
ליה דדחי הדר אמר אטו עשה (א) דוחה את
ל"ת ל"ת לא תעשה חמור מיניה וקאתי
עשה ודחי ליה מה לי חומרע וזמא ומה לי
סד"א תיהו היא אשת אח דבר שהיה בכלל
ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו
יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא דתנאי
דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל וכו' כיצד
והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים
וטומאתו עליו והלא שלמים בכלל (א) קדשים
היו ולמה יצאו להקיש אליהן ולומר לך מה
שלמים מיוחדים קדשי מזבח אף כל קדשי
מזבח יצאו קדשי בדיק הביית הכא נמי (א) הא
אשת אח בכלל כל העריות היתה ולמה
יצתה להקיש אליה ולומר לך מה אשת אח
שריא אף כל עריות נמי שריין מי דמי התם
כלל באיסור ופרט באיסור הכא כלל
באיסור ופרט בהיתר הא לא דמי אלא
דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש
שאי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירונו
לך הכתוב בפירוש דתנאי (א) דבר שהיה
בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה
רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירונו לך
הכתוב בפירוש כיצד (א) ושחט את הכבש
במקום אשר ישחט את החטאת ואת
העולה במקום הקדש כי כחטאת האשם
הוא לכהן שאין ת"ל כחטאת האשם
ומה ת"ל כחטאת האשם ל"פ שיצא
אשם מצורע לידון בדבר החדש בבהן
יד ובהן רגל הימנית כיכול לא יהא
טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח
תלמוד

קבורת מת מלוה. דחיא עבודה
מולאחורו צ"ל דמגילה (דף ג:) ואינו
דוחה את השבת אף אני איני
רציהה דלף על פי שדוחה עבודה
לא תדחה שבת. והאי דהדר אמר או
אינו אלף אפילו בשבת הכי הדר
ואמר קבורת מת מלוה גופה תדחה
שבת כו': ומת מלוה דסליק אדעתייה
למימר מעיקרא. דהאי דאיטרינן
ליה קרא משום דאי לא כתביה ה"ל
אתי עשה ודחי לא תעשה: מאי או
אינו. היכי מני למימר או אינו דלא
דחי צמאי מיתאי כו' דלא תדחה:
אימור דאמרינן כו'. היינו דהדר
ואמר או אינו אלף אפי' מימת צ"ל
לא תדחי לאו דשבת שהרי יש צו
כרת: הדר אמר אטו עשה דדחי וכו'.
היינו דהדר ואמר או אינו אלף אפילו
שבת: לאו לא תעשה חמור מיניה.
שהרי לוקין עליו: אלא סלקא דעתיך.
לעיל קאי דאוקיימנא דהא דאיטרינן
לא תבערו משום דאי לא כתב רחמנא
הוה מיימין צק"ו ולאו משום דלתי
עשה ודחי ל"ת דכרת ועליה"י למה לי
אלף סד"א כו': שהיה צנלל כי כל
אשר יעשה מכל המועדות האלה
ונכרתו"י כלל צנלל העריות כרת: ויאל
מן הכלל ללמד. שאם אין לה
צנים מיימין: צנלל כל הקדשים
היו. שכרי כלל כרת צנולן כל
איש אשר יקרב מכל זרעכם אל
הקדשים אשר יקדשו וגו' (א) ומה
יאלו. כפסוק זה שני: יאלו קדשי
צדק הניט. שאם אכלן בטומאת הגוף
פטור: למה יאסה. יצמה יבא
עליה"י: מי דמי הסם כלל באיסור וכו'.
איכא למימני למה יאסה: הכא פרט
באיסור וכלל באיסור. ולא להך דרשא
דמי דהא צדבר החדש יאל לידון:
אלא להך דרשא דבר שהיה בכלל
ויאל לידון צדבר החדש: אי אהם יכול
להחזירו. ולהשוותו לכללו ולא להשוות
כללו לו: עד שיהחזירונו לך הכתוב.
הילכך צללו עליה נמי לא אחי לן
שאר עריות לייבוס: ושחט את הכבש.
צאשם מלורע כתי: כי כחטאת האשם
הוא. כדון חטאתת כן דין אשם זה:
שאין ס"ל כחטאת. דהא אשם זה אש
לשחיתיה צנפון הלל ככר נאמר צו
שחט את האשם הכבש במקום אשר ישחט
את החטאת ואם נמתן דמים ואכילתו
היה הוא ככל אשמות בכלל זאת תורת
האשם צלו את אהרן"י: לפי שיאל אשם
מלורע. מכלל שאר אשמות: לידון
צדבר החדש. שאינו בשאר אשמות
צבהן יד וצבהן רגל והואיל ויאל
מכללו יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מוצח ת"ל כו':
משאר חטאות אין טעונות
חדש אלף כשקותר כללו כי הכא דשאר אשמות טעונות כל
חו הותרה שקותר כללו אבל מה שחטאת מלורע טעונה נסכים
מנייה יהיו כל אשמות טעונות מתן צהונות וליכפו נמי כולהו עריות מאשאת אח וי"ל דלא גמר מנייה אלף דבר דלא חדש צו כגון שחיתת צפון
לעכב אבל לענין חידוש לא גמר מנייה כדפרש"י הסם דלשם כן היה יואל לידון צדבר החדש כיונא צו ללמד על הכלל כולו [ואין זה חידוש]:
ת"ל

מזבח חמוריס שהיא חמורה ודוחה שבת רציהה דוחה אותה. הקשה
הר"ר יעקב דאורליני"ש גימא דיו מה רציהה אינו דוחה עבודה
אלא בשבט ולא מעשה שבת נמי לא תדחה אלף בשבט ולא מעשה וי"ל
דאתאי כרזי טרפון דלאמר (ב"ק כה). היכא דלמפרך ק"ו לא אמרינן

עין משפט
גר מצוה

כז א ב מ' פ"ד מהל'
מחוסרי כפרה הל' ז:

תוספות יענים

מה לי חומרע רבה מה
לי חומרע וזמא. חספה
הדקדקות הפסוקים מלמעלה
לעיל (דף ג:) אמרינן
דאי לאו קרא אמרינן
מכבה לא דחי והכא
משמע אפרכא. ועיין
ל"ז מה קאמר לגבי היכא
אשכחנן דדחי דאשכחין
(א) אלא למפרכה וסקיל וערי
אלא אשכחין למה
מאלטרינן עליה דאי לאו
עליה ה"ל דדחי דמה לי
חומרע רבה מה לי חומרע
ויזל. הוה לא קשה כ"כ
דהאי משא ומתן אינו כי
אם למאי דסליק אדעתיין
מעיקרא. אכן דוחק הוא
דמי' משמע שהקב"ה
מעלת וז"ל הדר קושין
לירכותיה. ונראה דה"ס
ממאי דעליה לאיסורא
ללמא עליה להיחליל וילף
מזה בעלמא דדחי ל"ת
שיש צו כרת דהכי נימא
נאמר כאן עליה ונאמר
להלן עליה מה להלן ערוה
אף כאן ערוה וקאמר
רחמנא יצמה יבא עליה
ומנייה ילף בעלמא דמי'
חומרע רבה מ"ל חומרע
קולא חו אמר [ת"ל] לא
גמירא וז"ל נאמר ע"כ
עליה לאיסורא דאי עליה
להיחליל אמתא אמרינן
עליה תיפוק לי מלח תבערו
דמשמע הוה בעלמא דחי
אלא דחי מדאשכחין עליה
ש"מ לאיסורא הוה. וא"ת
אימא אפרכא דודאי עליה
דאיטרינן וילף מעליה דדחי
אמאי למימר הוה לאו הכי
דחי אלף לגופיה אמרינן
דלא דחי. וי"ל דאפי'
עליה להיחליל לא אמרינן
לא תבערו דהא אין לנו
ללמד תבערו שהיא מיתת
צ"ד מחמות אשה ומאשמת
כא שאין צו רק איסור
כרת. אבל השתא כי כתב
לא תבערו ודחי אמרינן
עליה לאיסורא דאי עליה
להיחליל לא אמרינן דהא
עליה מלח תבערו דמשמע
הוה בעלמא דחי דודאי כל
דבר שיש צו כרת נוכל
לנילף מבי"ש דמתת צ"ד.

(א) ה"ל אלא אמרינן למכתב
עליה דאי לאו עליה כו'.
היא אהתה יבמות (ב). יצאו קדשי בדיק הביית. שאינו עושה כרת האוכלן בטומאת הגוף (שם). אי אתה יכול להחזירו לכללו. שהיא עוד נשאר בכלל (ובח"ט שם). לפי שיצא אשם מצורע. מכלל זאת
מזבח האשם, דהוה כתב בטולא ואת דמו חזוק על המזבח (שם).